

Έξι βήματα που ακολουθώ σε περίπτωση εντοπισμού Γύπα με συμπτώματα δηλητηρίασης

1. Εκτίμηση της κατάστασης του καθλωμένου Γύπα
2. Αξιολόγηση συμπτωμάτων και περιβάλλοντος για ενδείξεις δηλητηρίασης
3. Άμεση ενημέρωση Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας (ΥΘΠ) και επικοινωνία με εγγεγραμμένο κτηνίατρο
4. Χειρισμός Γύπα (κατόπιν οδηγιών ΥΘΠ)
5. Φαρμακευτική περίθαλψη (κατόπιν οδηγιών κτηνιάτρου)
6. Μεταφορά Γύπα σε κλινική ή επιτόπου περίθαλψη κάτω από την καθοδήγηση κτηνιάτρου

Εάν το πουλί δεν είναι δηλητηριασμένο, αλλά είναι καθλωμένο και χρειάζεται κάποια παρέμβαση, επικοινωνήστε άμεσα με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, στα τηλέφωνα που δίνονται σε αυτό το φυλλάδιο.

Σε περίπτωση δηλητηρίασης στόχος είναι η γρήγορη περίθαλψη εντός των πρώτων 30 λεπτών. Οι ουσίες που χρησιμοποιούνται σε δολώματα είναι εξαιρετικά τοξικές και δρουν πολύ γρήγορα.

© Silvio Rusmigo

Η δημιουργία του φυλλαδίου και των κουτιών πρώτων βοηθειών για περίθαλψη δηλητηριασμένων γυπών αποτελεί δράση του έργου LIFE «Ζωή με τους Γύπες - Διάσωση του Πυρόχρου Γύπα στην Κύπρο μέσα από δράσεις προστασίας και διατήρησης» (LIFewithVulturesCY, LIFE18 NAT/CY/001018).

Εταίροι υλοποίησης έργου:

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

www.lifewithvultures.eu

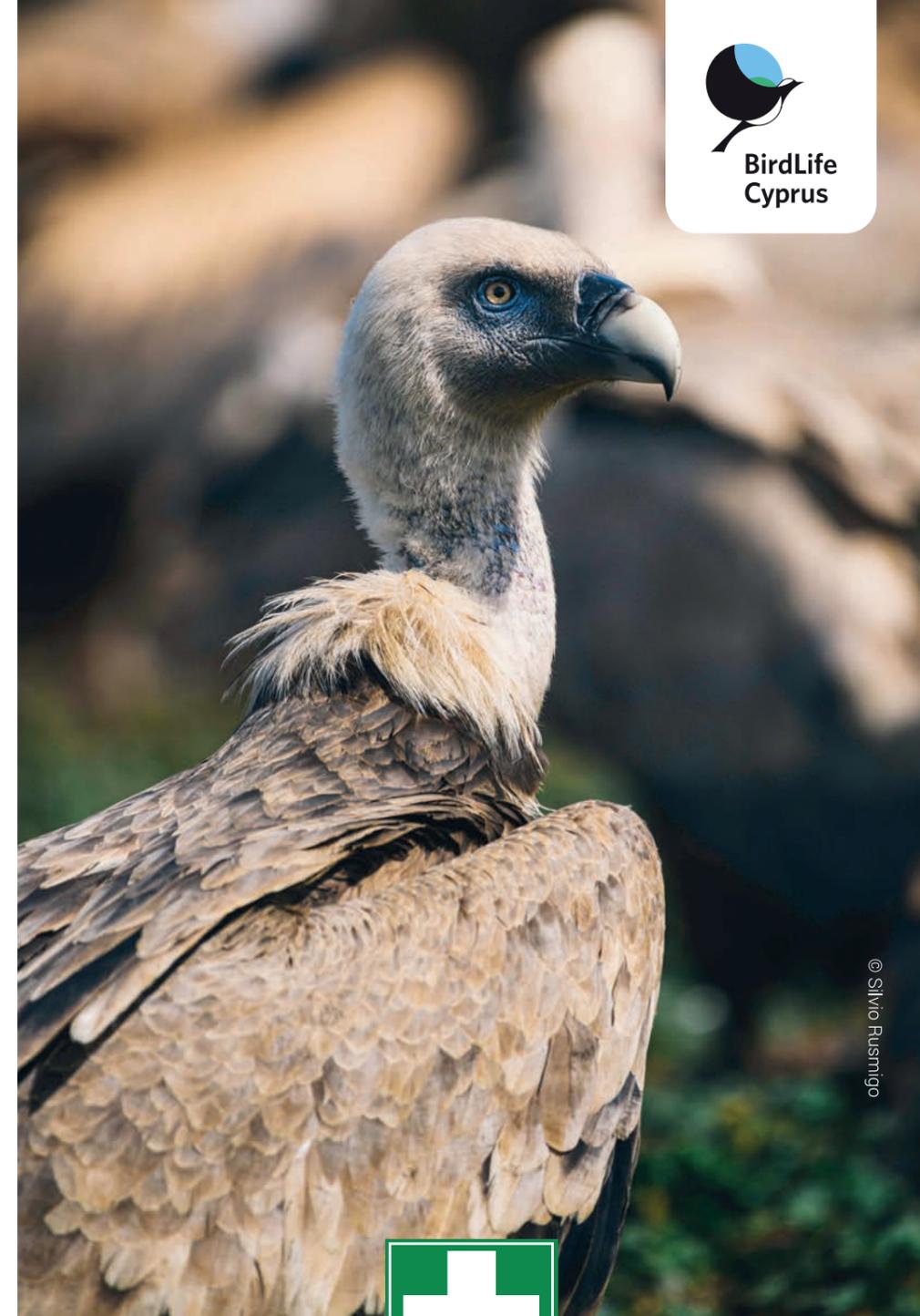
Το πρόγραμμα «Ζωή με τους Γύπες» (LIFE with Vultures CY) στοχεύει στην ανάκαμψη και τη διατήρηση του Πυρόχρου Γύπα στην Κύπρο. Κατά την τετραετή αυτή προσπάθεια (2019-2023), το BirdLife Cyprus, η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος - Terra Cypria και ο διεθνής οργανισμός Vulture Conservation Foundation, ενώνουν δυνάμεις για να αντιμετωπίσουν τις απειλές που αντιμετωπίζει ο Γύπας και να διασώσουν το πιο απειλούμενο αρπακτικό της Κύπρου. Το πρόγραμμα έχει €1,375,861 προϋπολογισμό και συγχρηματοδοτείται (60%) από το πρόγραμμα LIFE, το χρηματοδοτικό εργαλείο της ΕΕ για το περιβάλλον.

Επιμέλεια κειμένων:

MVDr Κωνσταντίνος Αντωνίου, Μάρθα Πέτρου, Μέλιτση Αποστολίδου, Έλενα Μαρκιτανή
Φεβρουάριος 2023

BirdLife
Cyprus

© Silvio Rusmigo

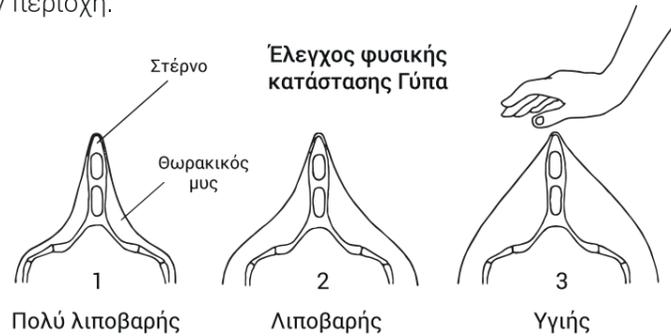

Πρώτες βοήθειες σε Γύπες με συμπτώματα δηλητηρίασης

Η καλύτερη πρώτη βοήθεια για έναν δηλητηριασμένο γύπα/αρπακτικό πτηνό είναι η ταχύτερη δυνατή μεταφορά του σε έναν έμπειρο κτηνίατρο!

1. Εκτίμηση της κατάστασης του καθλωμένου Γύπα

- Προσεγγίστε το πουλί ήσυχα και με αργές κινήσεις.
- Κοιτάξτε αν κινείται και αν αναπνέει. Αν τα μάτια του είναι κλειστά, αγγίξτε τα απαλά για να δείτε αν ανταποκρίνεται.
- Ακουμπήστε το στήθος του Γύπα για να αξιολογήσετε την κατάσταση βάρους του. Ο εντοπισμός ενός καθλωμένου ή νεκρού γύπα με υγιές βάρος και χωρίς εμφανή τραύματα μπορεί να παραπέμπει σε περιστατικό μαζικής δηλητηρίασης με άλλα πιθανά θύματα στην περιοχή.

2. Αξιολόγηση συμπτωμάτων και περιβάλλοντος για ενδείξεις δηλητηρίασης

Παρατηρήστε τη στάση του Γύπα. Η πιο κάτω φωτογραφία απεικονίζει μια συνηθισμένη στάση ενός νεκρού, δηλητηριασμένου πουλιού.

Άλλα πιθανά συμπτώματα δηλητηρίασης:

- Εμετός, δύσπνοια, πνοές με ανοιχτό ράμφος, ταχυκαρδία, πράσινα κόπρανα, επιληπτικά επεισόδια, διεσταλμένη κόρη του ματιού, αστάθεια, έντονα νευρολογικά συμπτώματα (π.χ. συστροφή του λαιμού και μυϊκοί σπασμοί), ήπια έως σοβαρή αδιαφάνεια του κερατοειδούς.

Παρατηρήστε το περιβάλλον στο οποίο βρίσκεται ο γύπας:

- Υπάρχουν καλώδια ή πυλώνες μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας κοντά ή πάνω από τον Γύπα; Η πρόσκρουση σε αυτά μπορεί να προκαλέσει τραύματα και ίσως ηλεκτροπληξία, ενώ η επαφή με πυλώνα διατρέχει τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας.
- Υπάρχουν κομμάτια από κρέας ή κουφάρια ζώων τα οποία μπορεί να έχουν χρησιμοποιηθεί ως δολώματα; (παρουσία άσπρης, μπλε ή κόκκινης σκόνης, νεκρά έντομα κοντά στα δολώματα)

3. Άμεση ενημέρωση Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας και επικοινωνία με εγγεγραμμένο κτηνίατρο

Επικοινωνήστε με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας. Ζητήστε να ειδοποιηθεί κτηνίατρος ο οποίος έχει γνώσεις περίθαλψης άγριων πουλιών.

Τηλέφωνα ΥΘΠ για επείγοντα περιστατικά:

- **Ομάδες Ανίχνευσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων:** 99267916 (Αντρέας Χριστοφόρου) ή 99255086 (Αντρέας Κουμπαρής)
- **Επαρχία Λεμεσού:** 99445291, 25343800, 99445728
- **Επαρχία Πάφου:** 97889291, 99542772, 26306211, 99445679
- **Επαρχίες Λάρνακας - Αμμοχώστου:** 99614629, 24805102, 24805128
- **Επαρχία Λευκωσίας:** 99461629, 22662428, 22664606, 99445697

Εάν επικοινωνήσετε με κτηνίατρο, σημειώστε το όνομά του.

4. Χειρισμός Γύπα

Ο χειρισμός ενός γύπα πρέπει να διαρκεί λιγότερο από 20 λεπτά για μείωση του στρες και για να μην επιδεινωθεί η κατάστασή του. Για να χειριστείτε το πουλί, φορέστε **χονδρά γάντια** και χρησιμοποιήστε το **καλτσάκι** για να καλύψετε το κεφάλι και τα μάτια του γύπα.

Ιδανικά, εάν έχετε πρόσβαση σε μια απόλη, χρησιμοποιήστε την για να ακινητοποιήσετε τον Γύπα και μετά πάρτε τον από το πίσω μέρος του σώματος του. Αφού τον ακινητοποιήσετε, με το ένα χέρι πάρτε το κεφάλι όπως στην εικόνα πιο κάτω και με το άλλο χέρι πιάστε τα πόδια. Οι φτερούγες πρέπει να είναι κλειστές κάτω από τη μασχάλη σας. Ποτέ δεν τοποθετούμε τον γύπα σε ύπτια θέση.

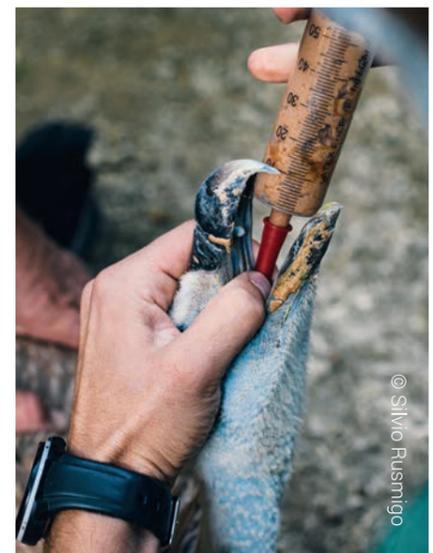

5. Φαρμακευτική περίθαλψη (κατόπιν οδηγιών κτηνιάτρου)

Εάν ο κτηνίατρος κρίνει πως ο γύπας χρειάζεται άμεση επιτόπια περίθαλψη και έχετε λάβει εκπαίδευση και άδεια για χρήση **ατροπίνης**, τότε υπό την τηλεφωνική καθοδήγηση και συμβουλή του κτηνιάτρου

μπορείτε να χορηγήσετε ατροπίνη. Η γενική προτεινόμενη δοσολογία είναι 0.25ml/kg (π.χ. ένας γύπας βάρους 6.5 - 7 κιλών χρειάζεται 1.5 ml ατροπίνης).

Επίσης χορηγήστε **ενεργό άνθρακα (Carbodote)** με σκοπό την αδρανοποίηση του δηλητηρίου. Τραβήξτε 13 - 35 ml από το δοχείο με την σύριγγα και πιέστε μέσα στο στόμα του γύπα. Εάν δεν έχετε άδεια χορήγησης ενέσιμων φαρμάκων, χορηγήστε τον ενεργό άνθρακα ως εναλλακτική της περίθαλψης με ατροπίνης.

6. Μεταφορά Γύπα σε κλινική

Ιδανικά, η μεταφορά γύπα γίνεται σε ασφαλές κλουβί με καλό εξαερισμό και κατάλληλη θερμοκρασία, πάντα εντός του αυτοκινήτου για ένα πιο ήσυχο και σκοτεινό περιβάλλον. Το μέγεθος του κλουβιού πρέπει να είναι αρκετά μεγάλο έτσι ώστε το πουλί να μπορεί να σταθεί όρθιο, αλλά να μην μπορεί να ανοίξει τις φτερούγες του εντελώς. Προτεινόμενες διαστάσεις κλουβιού για μεταφορά Γύπα είναι 80cm μήκος x 75cm ύψος x 46cm πλάτος. Η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας είναι αρμόδια αρχή για τη σωστή και ασφαλή μεταφορά άγριων πουλιών.

Πρώτες βοήθειες σε Γύπα σε περιπτώσεις τραυματισμού ή κατάγματος

Εάν το πουλί δεν παρουσιάζει συμπτώματα δηλητηρίασης, αλλά βρίσκεται σε κατάσταση ανάγκης, επικοινωνήστε με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας.

Σε περίπτωση κατάγματος της φτερούγας:

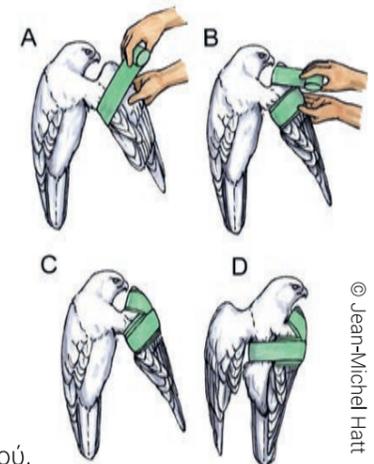
Σταθεροποίηση φτερούγας με ελαστικούς **επιδέσμους VetWrap**:

1. Η φτερούγα πρέπει να είναι κλειστή και κοντά στο σώμα του πουλιού.
2. Επιδέστε την επηρεασμένη φτερούγα με τον επίδεσμο να σχηματίζει το νούμερο 8.
3. Ακινητοποιήστε τη φτερούγα δένοντας την με τον επίδεσμο στο σώμα του πουλιού.

Σε περίπτωση τραυματισμού με ανοιχτή πληγή

Πλύση της πληγής με **φυσιολογικό ορό**:

1. Χρησιμοποιήστε μια **σύριγγα** για να τραβήξετε το διάλυμα από τη συσκευασία.
2. Πιέστε το υγρό από απόσταση 1-2 εκατοστών από την πληγή για να καθαρίσει.
3. Αν υπάρχει αιμορραγία, πιέστε με **γάζες** για να την περιορίσετε.

© Jean-Michel Hatt